aglasem.com

Rajasthan Board

QUESTION PAPER

Sl. No. :

नामांक Roll No.

Tear Here

No. of Questions - 22

No. of Printed Pages - 11

S-74-Sindhi (T.L.)

माध्यमिक परीक्षा, 2022

SECONDARY EXAMINATION - 2022

सिन्धी

SINDHI

(Third Language)

समय : 2 **घण्टे** 45 **मिनट**

पूर्णांक : 80

TEAR HERE TO OPEN THE QUESTION PAPER

प्रश्न पत्र को खोलने के लिए यहाँ फाड़ें

- شاگردن لاءِ ضروري هدايتون -

(1) شاگرد سڀ کان پهرين پنهنجي سوالي پيپر تي رول نمبر ضرور لکن .

(2) سڀئي سوال کڑڻ ضروري آهن .

(3) هرهڪ سوال جو جواب ڏنل جوابي کاپي ۾ لکڻو آهي.

(4) جن سوالن جا جواب ,,ريا،، ۾ پڇاويا آهن ، اُنهن جا جواب گڏ لکڻا آهن.

(5) سوال جو جواب لکڻ کان اڳ سوال جو نمبر ضرور لکو.

(6) سوالن جوهاء کن جي وء هاست هيٺتئن ء يت آهي.

– शागिर्दन लाइ ज़रुरी हिदायतूं –

(1) **शागिर्द सभ खां पहिरीं पंहिजे सुवाली पेपर ते रोल नंबर ज़रुर लिखनि ।**

(2) **सभई सुवाल करण ज़रुरी आहिनि ।**

(3) **हरहिक सुवाल जो जवाबु, डिनल जवाबी कॉपीअ में लिखिणो आहे ।**

(4) **जिनि सुवालनि जा जवाब ''या'' में पुछिया विया आहिनि, उन्हनि जा जवाब गडु लिखिणा आहिनि ।**

(5) **सुवाल जो जवाबु लिखण खां अगु सुवाल जो नंबर ज़रुर लिखो ।**

(6) **सुवालनि जे मार्कुनि जी विरहासत हिन रीत आहे ।**

यहाँ से काटिए

ڪنڊ (اَ)

1. (i to xii) **هيٺئين سوالن جا صحيح جواب چونديو-** **[12 × 1 = 12]**

(i) ,جفا ڪشي، لفظ جي معني آهي ـ

(اَ) ضرورت (ب) وشواس

(س) گهٽي محنت (د) آرام

(ii) ,,پراعي ماس ۾ ڪاتي ،، رچنا آهي ـ

(اَ) جيو ني (ب) ڪهاڻي

(س) ناٽڪ (د) مضمون

(iii) ,سفر ، ڪهاڻي جوليڪ آهي ـ

(اَ) ايشور چندر (ب) ڪلاپرڪاش

(س) هري همٽاڻي (د) منوهر نهالاڻي

(iv) موهن نالي ڪردار جو ذِڪر _____ ڪهاڻي ۾ ٿيل آهي ـ

(اَ) مُلهه (ب) سفيد هنس

(س) پرائي ماس ۾ ڪاتي (د) ٻُڌا آشرم

(v) ورلو ڪو ڄاڻي قدر _____ جو

(اَ) انسان (ب) مانڪ ديهه

(س) ستگرو (د) پرماتما

(vi) ,اِٿ جو آواز ، نظم جو رچيتا آهي ـ

(اَ) هو ندراج ,دُڪايل، (ب) ڪشن چند, بيوس،

(س) ڪيئلداس ,فاني، (د) هري , دلگير،

(vii) پرفيسر رام پنجواڻي ۽ جي رچنا آهي ـ

(اَ) قدرت وارا (ب) مانڪ ديهه

(س) سپ جاءِسڃڻ (د) محنت

(viii) , نئين دوُر جو باني _____ شاعرمجيو وجي ٿو۔

(اَ) شاھ عبد ل لطيف (ب) شچل سر مست،

(س) گورڌن پارتي (د) ڪشنچند ,بيوس،

(ix) , چوڪرو،لفظ جو عدد جمئہ ٿيندو۔

(اَ) چوڪري (ب) چوڪرا

(س) چوڪرن (د) چوڪريون

(x) گھوڙ ڪتو ، رميش ____ مثال آھن

(اَ) جنس مذڪر (ب) جنس مونث

(س) جنس بيجان (د) جنس عام

(xi) , ڪوھنور ، مثال آھي۔

(اَ) اِسم عام (ب) اسم ذات

(س) اسم خاص (د) اسم‌تصغير

(xii) ,اڪ ڏيڪارڻ،اصطلاح جي معنيٰ آھي۔

(اَ) دوڪو ڏيڻ (ب) ڏمڪائڻ

(س) جواب ڏيڻ (د) ظلم ڪرڻ

खण्ड – 'अ'

1. (i to xii) **हेठियनि सुवालनि जा सही जवाब चूंडियो –** **[12 × 1 = 12]**

i) **'जफ़ाकशी' लफ़्ज जी माना आहे –**

(अ) ज़रूरत **(ब)** विश्वासु

(स) घणी महिनत **(द)** आरामु

ii) **'पराए मास में काती' रचना आहे –**

(अ) जीवनी **(ब)** कहाणी

(स) नाटकु **(द)** मज़मून

iii) **'सफ़रू' कहाणीअ जो लेखक आहे –**

(अ) ईश्वर चन्दर **(ब)** कला प्रकाश

(स) हरी हिमथाणी **(द)** मनोहर निहालाणी

iv) मोहन नाले किरदार जो ज़िक्र ..... कहाणीअ में थियल आहे –

(अ) मुल्ह (ब) सफेद हंस

(स) पराए मास में काती (द) बुढा आश्रम

v) विलों को ज़ाणे, कदुर ..... जो :

(अ) इन्सान (ब) मानुख देहि

(स) सतगुरू (द) परमात्मा

vi) 'अइट जो आवाज़' नज़्म जो रचियता आहे –

(अ) हूंदराज 'दुखायल' (ब) किशनचंदु 'बेवसि'

(स) खीअलदास 'फ़ानी' (द) हरी 'दिलगीर'

vii) प्रो. राम पंजवाणी जी रचना आहे –

(अ) कुदरत वारा (ब) मानुख देहि

(स) सभ जाइ सज़णु (द) महिनत

viii) नए दौर जो बानी ..... शाइरू मञियो वञे थो।

(अ) शाहु अब्दुल लतीफ़ (ब) सचल 'सरमस्तु'

(स) गोवर्धन भारती (द) किशनचंद 'बेवसि'

ix) 'छोकिरो' लफ़्ज जो अद्दु जमउ थीदों –

(अ) छोकिरी (ब) छोकिरा

(स) छोकिरनि (द) छोकिरियूं

x) घोड़ो, कुत्तो, रमेश ..... मिसाल आहिनि –

(अ) जिंस मुज़कर (ब) जिंस मोनिस

(स) जिंस बेजान (द) जिंस आम

xi) 'कोहिनूर' मिसाल आहे –

(अ) इस्मु आमु (ब) इस्मु ज़ाति

(स) इस्मु ख़ासु (द) इस्मु तसग़ीरू

xii) 'अखि डे॒खारणु' इस्तलाह जी माना आहे –

(अ) धोखो डि॒यणु (ब) धमिकाइणु

(स) जवाब डि॒यणु (द) जुल्म करणु

.2 (i to vi)صحيح لفظ چونڊي خال پريو۔ **[6 × 1 = 6]**

(اهنسا ، اوت موت ، محنت ، گيتا نجلي ، مذموع پاڪُر)

(i) سر شتي ۽ ۾ جيڏ انهن نهار ،اوڏانهن _____ جوقانون ڏسڻ ۾ ايندو.

(ii) سنہ1912ء ۾ گرو ديو کي _____ تي انعام عطا ٿيو.

(iii) تنهنجي _____ جوراڄ دُنيا دور دور ٻڌو.

(iv) اسان جي ديش جو دامن پري _____ جي موتين سان.

(v) ڪڏ هن پري ۽ ۾ تہ ڪڏ هن _____ ۾.

(vi) جهن مان ڪيترين ساڳين شين جي ميڙ جو مطلب نڪري تنهن کي اسم _____ چوندا آهن.

2. (i to vi) **सही लफ़्ज चूंडे खाल भरियो :–** **[6 × 1 = 6]**

[अहिंसा, ओट–मोट, महिनत, गीतांजली, मज़मूउ, भाकुर]

i) **सृष्टीअ में जेड़ांहुं निहारि, ओड़ांहुं ..... जो कानूनु ड़िसण में ईंदों।**

ii) **सन् 1912 ई. में गुरूदेव खे ..... ते इनाम अता थियो।**

iii) **'तुंहिंजे ..... जो राजु, दुनिया दूर दूर बुधो'।**

iv) **असां जे देश जो दामनु भरीं ..... जे मोतियुनि सां।**

v) **कड़ुहिं भरीअ में त कड़ुहिं ..... में।**

vi) **जंहि यां केतिरियुनि साग़ियुनि शयुनि जे मेड़ जो मतिलबु निकिरे तंहिंखे इस्मु ..... चवंदा आहिनि।**

.3 (i to xii)

هيٺين سوالن جا جواب هڪ ست ۾ لکو۔ **[7 × 1 = 7]**

(i) , ٽي پارٽي ، ايڪانڪي ۾ ليڪڪ چا جو ذڪر ڪيو آهي؟

(ii) ڦڳڻ ۾ ڪهڙو ڏڻ ملهايو ويندو آهي ؟

(iii) ڏيتي ليتي ۽ جي خلاف ڪير هو؟

(iv) سچل سرمست پاڻ لا ۽ چنا چيو آهي؟

(v) ڪوي ,گُلن جي ٽوڪري ، مارفت ڪهڙو سنديش ڏنو آهي؟

(vi) اوديا کي دور ڪرڻ لا۽ ڪنهنجو سنگ ڪجي؟

(vii) جنهن لفظ مان هڪ جي ڇاڻ پوي تنهن کي عدد _____ چڦجي ٿو؟

* هيٺ ڏنل ٽُڪري کي ڌيان سان پڙهي سوالن جا جواب لکو۔ [5 × 1 = 5]

هُند ستان جي گُلستان ۾ سنڌيت به هڪ وچتر نرالو ۽ سهڻو گُل آهي جنهن
کي ٻين قومن وانگرپهنجي الڳ ٻاسڻا لپسي ريتيون, رسمون ,رواج , پهراڻُ رهڻي
۽ ڪرڻي آهي . اَڄ به دُنيا سنڌو گهاٽي جي سپيتا جي مهانتا جون سرڪيون ٻري
ٽي . ٻارت ته ڇا پرڏيجي وشو کي اُن تي نازآهي . هندتي سندس نالو به سنڌتان
يٌ ٻيو . ويد به سنڌو ندي ۽ جي ڪناري تي لکيا ويا . سنڌ رشين مُنيون
ساڌون سنتن , سوفين ۽ سالڪَن جو گهر ٽي رهي آهي . پو سنڌ سڳوري ڇونہ دنيا
لاءِ روشن مُنارو ٽيندي ؟ اهڙي مهان سنڌي سپيتا کي يٌ اسين ، سنڌيت ،
جي نالي سان سڏيون ٿا . سنڌيت سنڌين جي ٻاسڻا ، ساهتيہ رهڻ سهڻ ، ڪاڻ ٻيٌڻ
يول چال ڳايڻ وڄا يڻ ۽ ريتين رسمن جو ڪُل جوڙ آهي .

(viii) هن ٽُڪري جو سِرولکو .

(ix) سڀي وشو کي ڇاتي نازآهي ؟

(x) ويد گهڙي ندي ۽ جي ڪناري تي لکاويا ؟

(xi) , سُر ڪيون ٻرڻ ، جي منعيٰ آهي .

(xii) سنڌيت ڇاکي ٽو چڪجي ؟

3. (i to xii)

हेठियनि सुवालनि जा जवाब हिक सिट में लिखो – **[7 × 1 = 7]**

i) **'टी पार्टी' एकांकीअ में लेखक छा जो जिक्र कयो आहे?**

ii) **फगुण में कहिड़ो ड़िणु मल्हायो वेदों आहे?**

iii) **ड़ेती लेतीअ जे ख़िलाफ़ु केरू हो?**

iv) **सचल सरमस्त पाण लाइ छा चयो आहे?**

v) **कवीअ 'गुलनि जी टोकरीअ' माफ़त कहिड़ो संदेश ड़िनो आहे?**

vi) **अविद्या खे दूर करण लाइ कंहिंजो संगु कजे?**

vii) **जंहिं लफ़्ज मां हिक जी ज़ाण पवे थी तंहिं खे अदद ..... चरजे थो?**

* हेठि डि॒नल टुकिरे खे ध्यान सां पढी सुवालनि जा जवाब लिखो – [5 × 1 = 5]

हिन्दुस्तान जे गुलिस्तान में सिन्धियत बि हिकु विचित्र, निरालो ऐं सुहिणो गुलु आहे, जंहिंखे बि॒युनि कौमूनि वांगुर पंहिंजी अलगि॒ भाषा, लिपि, रीतियूं रस्मूं, रवाजु॒, पहराउ, रहिणी ऐं करिणी आहे। अजु॒ बि दुनियां सिंधू घाटीअ जी सभ्यता जी महानता जूं सुर्कियूं भरे थी। भारत त छा पर सजे॒ विश्व खे उन ते नाज़ आहे। हिंदु ते संदसि नालो बि सिंधु तां ई पियो। वेद बि सिंधू नदीअ जे किनारे ते लिखिया विया। सिंधु ऋषियुनि, मुनियुनि, साधुनि संतनि, सूफ़ियुनि ऐं सालिकनि जो घरू थी रही आहे। पोइ सिंधु सगो॒री छोन दुनिया लाइ रोशन मुनारो थींदी? अहिड़ी महान सिंधी सभ्यता खे ई असीं 'सिंधियत' जे नाले सां सडि॒यूं था। सिंधियत सिंधियुनि जी भाषा, साहित्य, रहण सहण, खाइण पीअण, बो॒लचाल गा॒इण वजा॒इण ऐं रीतियुनि–रस्मुनि जो कुलु जोड़ु आहे।

viii) हिन टुकिरे जो सिरो लिखो।

ix) सजे॒ विश्व खे छा ते नाज़ आहे?

x) वेद कहिड़ी नदीअ जे किनारे ते लिखिया विया?

xi) 'सुर्कियूं भरण' जी माना आहे?

xii) सिंधियत छा खे थो चइजे?

کنڊ (ب)

खण्ड – 'ब'

4-15 هيٺين سوالن جا جواب اٽڪل 50 لفظن ۾ ڏيو. [12 × 2 = 24]

4-15 हेठियनि सुवालनि जा जवाब अटिकल 50 लफ़्जनि में डि॒यो – [12 × 2 = 24]

.4 ترتيب سان پڙهڻ مان ڪهڙا سُنا فائدا آهن ؟

4. तरतीब सां पढ़ण मां कहिड़ा सुढा फ़ाइदा आहिनि?

.5 عمر ماروئ ڪي چو قيد ڪيو؟

5. उमर मारूईअ खे छो कैद कयो?

6. نوهن چوچاهيو تہ سس سهري کي ٻُڌا آشرم ۾ ڇڏي اچون؟

6. नूंहं छो चाहियो त ससु सहुरे खे बुढा आश्रम में छड्डे अचूं?

7. مهاديو جي سنگتي ۽ کيس کڻڻو اُپاو ٻڌايو؟

7. महादेव जे संगितीअ खेसि कहिड़ो उपाव बुधायुसि?

8. ڇٹي ۽ جي رسم بابت توهان کي ڪهڙي جاڻ آهي؟ لکو.

8. छठीअ जी रस्म बाबति तव्हां खे कहिडी ज़ाण आहे? लिखो।

9. نهائين ڪان کڻڻو سبق سکڻ گهرجي ؟

9. निहाईंअ खां कहिड़ो सबकु सिखणु घुरिजे?

10. ,گيتن جا موتي ، شهر ۾ ڪوي کڻڻو سنديش ڏنو آهي؟

10. 'गीतनि जा मोती' शइर में कवीअ कहिड़ो संदेश ड्निो आहे?

11. ڪم ڪار جي مهمالکو؟

11. कम कारि जी महिमा लिखो।

12. پرو فيسر رام پنجواڻي ۽ پنهنجي ڪو يتا مارفت ڇاتو چوڻ چاهي؟

12. प्रो. राम पंजवाणीअ पंहिंजी कविता मार्फ़त छा थो चवणु चाहे?

13. ڪوي قدرت وارا ڪنهن کي چيو آ هي؟

13. कवीअ 'कुदरत वारा' कंहिंखे चयो आहे?

14. اسم خاص جي پر ياشا لکي مثال ڏيو.

14. इस्मु ख़ासि जी परिभाषा लिखी मिसाल ड्यिो।

15. ڪن به ڇهن لفظن جا عدد متيو۔

چنيون ، جڳيون ، ڪانيون ، ڪت ، ڏي ۽

15. किनि बि चइनि लफ़्जनि जा अदद मटियो –

चिठियूं, जग़हियूं, काठीयूं, खट, धीअ

ڪنڊ (س)

खण्ड – 'स'

16. حوالو سمجهايو:- **[3]**

,, امڙ ، ٻڪوان الاعي ڪنهنجي ٻاڪي ٿو ڏئ ،،

يا

معنيٰ سمجهايو-

,, تنهنجو هريجن آواز ،سون تہ مندر ۾ ٻُڌو.

تيرٿ ياترين ۾ ٻُڌو هرڪو ڳاءَيندو تي وتيو. ،،

16. **हवालो समुझायो –** **[3]**

''अमड़ि, भगवान अलाए कंहिंजे भागे थो ड्विए ।''

या

माना समुझायो –

''तुहिंजो हरिजन आवाजु, मूं त मंदरनि में बुधो,

तीर्थ यात्रियुनि में बुधो, हरिको गाईंदों थे वतियो ।''

17. ,,سفر ،، ڪهاڻي ۽ مان توهان ڪي ڪهڙي سکيا ٿي ملي ؟ ڪولي لکو. **[3]**

يا

ٽڦگور هڪ ساهتيڪار هو ، ڪولي لکو.

17. **'सफ़रू' कहाणीअ मां तव्हां खे कहिड़ी सिख्या थी मिले, खोले लिखो।** **[3]**

या

टैगोर हिकु श्रेष्ठु साहित्यकार हो, खोले लिखो।

.18 , مانکھ ديم، جو قدر کھڙي ماڻھوءَ کي ٿئي ٿو؟ **[3]**

يا

پنھنجي ديش جو دامن چاسان پرڻ جي خواھش کئي ويئي آھي؟

18. 'मानुख देहि' जो कदुर कहिड़े माण्हूअ खे थिए थो? [3]

या

पंहिंजे देश जो दामनु छा सां भरण जी ख्वाहिश कई वेई आहे?

.19 ڪن بہ ٿن اصطلاحن /پھاڪن جي معنيٰ لکي جملي ۾ ڪم آڻيو۔ **[3]**

(اَ) ڏنو ڪرڻ (ب) رُکو جا چٹا چپاءڻ

(س) ڪن پرڻ (د) سچ ته بينو نچ

(ي) سپ ڪو بيني جو يار آھي (ر) جھڙي پت تھڙو چت

19. किनि बि टिनि इस्तलाहनि। पहाकनि जी माना लिखी जुमिले में कमु आणियो – [3]

अ)	**ड्ठिो करणु**	**ब)**	**रूक जा चणां चब्राइणु**
स)	**कन भरणु**	**द)**	**सच त बीठो नचु**
य)	**सभु को बीठे जो यारू आहे**	**र)**	**जहिडी भित तहिड़ो चितु**

ڪنڊ (د)

खण्ड – 'द'

.20 ,پراعي ماس ۾ ڪاتي ، ڪھاڻي ءَ مان ڪھڙو سنديش ٿوملي ؟ **[4]**

اجيت جي ڪردار تي پنھنجا ويچار لکو.

يا

شاھ جي بيتن جو سار لکو.

20. **'पराए मास में काती' कहाणीअ मां कहिड़ो संदेश थो मिले? अजीत जे किरदार ते पंहिंजा वीचार लिखो।** **[4]**

या

शाह जें बैतनि जो सारू लिखो।

.21 جنم ڏينهن جي نينڊ ڏيندي دوست / ساهڙي ءَ کي خط لکو. **[4]**

يا

پنهنجي اسکول جي هيڊ ماستر کي بيماري ءَ سبب ڇڻ ڏينهن جي موڪل
واسطي درخواست لکو.

21. **जनम डींह जी नींड डीदें दोस्त / साहेड़ीअ खे ख़तु लिखो।** **[4]**

या

पंहिंजे स्कूल जे हैडमास्तर खे बीमारीअ सबबि चइनि डींहनि जी मोकल वास्ते दरख़्वास्त लिखो।

.22 ڪنهن به هڪ وسشيهتي اٽڪل 250لفظن ۾ مضمون لکو۔ **[6]**

(اَ) سنڌيت ڏينهن - چيڀچنڊ

(ب) يوگ جي مهما

(س) سائنس جا ودَنڌ ڏ قدم

(د) ڪورونا مهما ماري جو آرٿڪ استٿي ءَ تي اثر

22. **कंहिं बि हिक विषय ते अटिकल 250 लफ़्ज़नि में मज़मून लिखो –** **[6]**

अ) सिंधियत डींहु – चेटीचण्डु

ब) योग जी महिमा

स) साइंस जा वधंदड कदम

द) कोरोना महामारी जो आर्थिक स्थितिअ ते असर

▽▽▽▽

DO NOT WRITE ANYTHING HERE